

AVOT DE RABBI NATAN 14:6

Lorsque le fils de Rabban Yohanan ben Zakkai mourut, ses élèves vinrent le réconforter.

Rabbi Eliezer entra, s'assit devant lui et dit : « Maître, avec votre permission, puis-je vous dire quelque chose ? »

Il dit : « Parle ! »

Alors il dit : « Adam, le premier homme, eut un fils qui est mort et il a accepté le réconfort. Et comment savons-nous qu'il a accepté le réconfort ? Car il est dit (Genèse 4:25) : « Et Adam connut de nouveau sa femme. » Alors vous aussi, vous devriez accepter le réconfort. »

Il répondit : Ne suffit-il pas que j'éprouve ma propre douleur, il faut que tu me rappelles aussi la douleur d'Adam ? »

Rabbi Yehoshoua entra et lui dit : « Maître, avec votre permission, puis-je vous dire quelque chose ? »

Il dit : « Parle ! »

Alors il dit : « Job eut des fils et des filles, et ils moururent tous le même jour, et il accepta le réconfort. Alors vous aussi, vous devriez accepter le réconfort. Et comment savons-nous que Job a accepté le réconfort ? Car il est dit (Job 1:21) : « L'Éternel a donné, et l'Éternel a repris. Béni soit le nom de l'Éternel. »

Il répondit : Ne suffit-il pas que j'éprouve ma propre douleur, il faut que tu me rappelles aussi la douleur de Job ? »

Rabbi Yossi entra, s'assit devant lui et dit : « Maître, avec votre permission, puis-je vous dire quelque chose ? »

Il dit : « Parle ! »

Alors il dit : « Aaron avait deux fils aînés et ils moururent tous les deux le même jour, et il accepta le réconfort, comme il est dit (Lévitique 10:3) : « Et Aaron se tut », et le silence indique toujours le réconfort.

Il répondit : Ne suffit-il pas que j'éprouve ma propre douleur, il faut que tu me rappelles aussi la douleur d'Aaron ? »

Rabbi Shimon entra et dit : « Maître, avec votre permission, puis-je vous dire quelque chose ? »

Il dit : « Parle ! »

Alors il dit : « Le roi David avait un fils qui est mort et il a accepté le réconfort. Alors vous aussi, vous devriez accepter le réconfort. Et comment savons-nous que David a

accepté le réconfort ? Car il est dit (II Samuel 12:24) : « David consola sa femme Bath Sheba, et il vint vers elle et coucha avec elle, et elle enfanta un autre fils, et l'appela Salomon. » Alors vous aussi devriez accepter le réconfort.

Il répondit : Ne suffit-il pas que j'éprouve ma propre douleur, il faut que tu me rappelles aussi la douleur du roi David ? »

Rabbi Elazar ben Azaria entra. Quand Rabbi Yohanan le vit, il dit à son intendant : « Prends ce vase et suis-moi aux bains, car c'est un grand homme et je ne pourrai pas lui résister. »

Alors Rabbi Elazar entra, s'assit devant lui et dit : « Laissez-moi vous dire une parabole : à quoi peut-on comparer cela ? À une personne à qui le roi a donné un objet précieux. Chaque jour, il pleurait et criait et disait : « Oy, quand serai-je libéré de cette caution ? » Il en est de même pour vous, Rabbi : vous aviez un fils qui lisait la Torah, les Prophètes et les Écrits, la Mishna, la Halakha et la Aggada. Puis il a été retiré du monde sans péché. »

Il dit : « Rabbi Elazar, mon fils, tu m'as réconforté comme les gens sont censés le faire. »

כשמת בנו של רבן יוחנן בן זכאי נכנסו תלמידיו לנחמו.

נכנס רבי אליעזר וישב לפניו וא"ל רבי רצונך אומר דבר אחד לפניך א"ל אמור. א"ל אדה"ר היה לו בן ומת וקבל עליו תנחומין. ומניין שקבל עליו תנחומין שנא' (בראשית ד' כ"ה) וידע אדם עוד את אשתו אף אתה קבל תנחומין א"ל לא די לי שאני מצטער בעצמי אלא שהזכרת לי צערו של אדה"ר.

נכנס ר' יהושע וא"ל רצונך אומר דבר אחד לפניך א"ל אמור. א"ל איוב היו לו בנים ובנות ומתו כולם ביום אחד וקבל עליהם תנחומין אף אתה קבל תנחומין. ומניין שקבל איוב תנחומין שנא' (איוב א' כ"א-כ"ב) ה' נתן וה' לקח יהי שם ה' מבורך. א"ל לא די לי שאני מצטער בעצמי אלא שהזכרת לי צערו של איוב.

נכנס ר' יוסי וישב לפניו וא"ל רבי רצונך אומר דבר אחד לפניך א"ל אמור. א"ל אהרן היו לו שני בנים גדולים ומתו שניהם ביום אחד וקבל עליהם תנחומין שנאמר (ויקרא י' ג') וידם אהרן אין שתיקה אלא תנחומין ואף אתה קבל תנחומין. א"ל לא די לי שאני מצטער בעצמי אלא שהזכרתני צערו של אהרן.

נכנס ר"ש וא"ל רבי רצונך אומר דבר אחד לפניך א"ל אמור. א"ל דוד המלך היה לו בן ומת וקבל עליו תנחומין ואף אתה קבל תנחומין ומניין שקבל דוד תנחומין שנא' (שמואל ב' י"ב: כ"ד) וינחם דוד את בת שבע אשתו ויבא אליה וישכב עמה ותלד בן ויקרא את שמו שלמה אף אתה רבי קבל תנחומין. א"ל לא די לי שאני מצטער בעצמי אלא שהזכרתני צערו של דוד המלך.

נכנס ר"א בן עזריה כיון שראהו אמר לשמשו טול לפני כלי ולך אחרי לבית המרחץ לפי שאדם גדול הוא ואיני יכול לעמוד בו נכנס וישב לפניו ואמר לו אמשול לך משל למה"ד לאדם שהפקיד אצלו המלך פקדון בכל יום ויום היה בוכה וצועק ואומר אוי לי אימתי אצא מן הפקדון הזה בשלום אף אתה רבי היה לך בן קרא תורה מקרא נביאים וכתובים משנה הלכות ואגדות ונפטר מן העולם בלא חטא [ויש לך לקבל עליך תנחומים כשחזרת פקדונך שלם]

א"ל ר' אלעזר בני נחמתני כדרך שבני אדם מנחמין